

Tentissä on kaksi tehtävää. Valitse kummastakin tehtävästä vain yksi kohta, johon vastaat (esim. tehtävästä 1 vain kohta a). Oheismateriaalin käyttö on tentin aikana kielletty.

Onnea matkaan!

1. Valitse seuraavista kohdista (a, b) vain toinen ja vastaa siihen esseemuotoisesti (6 p)
Määrittele käsitteet. Perustelee vastauksesi (miksi asia on näin) ja anna esimerkkejä. Tuo esille myös kriittisiä näkemyksiä.
  - a) Campbell ja Goodmanin paljon viitatussa HAM-mallissa (1988) hypertekstijärjestelmien arkkitehtuurille määritellään kolme keskeistä tasoa. Nämä tasot ovat:
    1. Esitystaso: käyttöliittymä
    2. Hypertekstin abstraktiokone (Hypertext Abstract Machine): solmut ja linkit
    3. Tietokanta: varastointi, jaettu data ja verkkoyhteysMäärittele tasot ja niiden väliset suhteet tarkemmin, käyttäen omaa pohdintaa tukena. Vastaa pohtien ja esimerkkejä hyväksikäyttäen: miten malli on sovellettavissa nykyaikaisiin verkkopalveluihin?
  - b) Hyperteksti muodostuu solmuista (esim. verkkosivut) ja niiden välisistä linkeistä. Hyperteksti on rakenteeltaan assosiatiivista ja epälineaarista. Sisällön jäsenys on assosiatiivista: linkki solmujen välillä voi tarkoittaa lähes mitä tahansa asiayhteyttä. Epälineaarisuudella tarkoitetaan erityisesti sitä, että hypertextissä voi navigoida monin eri tavoin, linkkejä seuraamalla. Loppukäyttäjän kannalta yksi hypertextimallinnuksen haaste on navigointi: huonosti mallinnettuun hypertextiin on helppo eksyä.

Millä tavalla navigointia hypertextissä voi tukea? Miten navigoinnin ongelmakohdat voidaan tunnistaa? Tuo esille esimerkkejä nykyaikaisista verkkosivuista ja verkkopalveluista.

2. Erilaiset nykyaikaiset hypermediajärjestelmät (CMS:t, wikit, blogit, sosiaaliset verkostoitumispalvelut) poikkeavat toisistaan monella tavalla. Kun uutta järjestelmää otetaan käyttöön, kannattaa oikeanlaisen, ongelmaan soveltuvan, järjestelmän valintaan käyttää aikaa.

Vastaa seuraaviin kysymyksiin:

- a) Kuvaile jokin ongelmallinen tiedonhallinnan osa-alue yrityksessä tai yhteisössä (joko oikeassa tai keksityssä). Määrittele osa-alueeseen liittyvä keskeinen ongelma sekä siihen liittyvät toimijat ja tieto. (2 p)
- b) Esittele kuvailemaasi ongelmaan ratkaisu, jossa hypermediajärjestelmän käyttöönotolla voisi tehostaa tiedonhallintaa. Minkätyyppisen järjestelmän/järjestelmiä ottaisit käyttöön? Miten nykyinen käytäntö vaihdettaisiin uuteen? Mitä etua ratkaisustasi olisi? Mitä haasteita ratkaisuusi voi liittyä? (4 p)

Huomaathan, että aina ja kaikissa tilanteissa uuden järjestelmän käyttöönotto ei ole aina paras mahdollinen ratkaisu. Joskus tehokkaampi ratkaisu löytyy esimerkiksi nykykäytäntöjä selkeyttämällä tai vanhan järjestelmän puutteita korjaamalla. Vaikka lähtökohta tehtävänannossa on selvästikin teknologiavetoinen, muista myös terve kriittisyys!